

Plenērs "Valdis Bušs 2019" ir sācies

Foto - A.Kirsanovs

Iepazīst apkārtni. Trešdienu sešu valstu mākslinieki sāka ar tuvākās apkārtnes iepazīšanu. Baltinavas, Šķilbēnu un Tilžas Romas katoļu draudžu prāvests Staņislavs Prikulis izrādīja ārzemju māksliniekiem jauno Šķilbēnu Sāpju Dievmātes Romas katoļu dievnamu un šobrīd topošo draudzes māju. Vēlāk ciemiņi ar interesei aplūkoja veco baznīcas ēku, izbaudīja Stiglovas gravas un Balkanu kalnu dabas parka gleznaino apkārtni, paviesojās Rekovas dzirnavās un uzzināja par zemnieku saimniecības "Kotiņi" darbību.

Irēna Tušinska

Turpinot 2017.gadā aizsākto tradīciju un par godu mākslinieka 95.gadskārtai Viļakas novada dome sadarbībā ar Daugavpils Marka Rotko mākslas centru no 15. līdz 27.jūlijam organizē starptautisko glezniecības plenēru "Valdis Bušs 2019". Šogad plenērā piedalās mākslinieki Aivis Pizelis (Latvija), Andrew Smith (Lielbritānija), Jus Rizal (Indonēzija), Melanie Ludwig (Austrija), Laila Seidel (Vācija) un Beate Gjersvold (Norvēģija). Divas radošās nedēļas noslēgsies ar izstādes atklāšanu Viļakas Kultūras un radošo industriju centrā 26.jūlijā.

Starptautiskā glezniecības plenēra "Valdis Bušs 2019" kuratore, Balvu Mākslas skolas direktore Elita Teilāne atklāj, ka uz doto brīdi plenēros "Valdis Bušs" piedalījušies jau 15 dažādu valstu gleznotāji. Katram no māksliniekiem ir savi mērķi dalībai plenērā, bet viņus visus vieno vēlme iepazīt jaunas vietas un cilvēkus. Gleznotājs Jus Rizal no tālās Indonēzijas izvēlējās doties uz Latviju, jo bija dzirdējis daudz laba par mūsu zemi un nekad nav viesojies Austrumeiropā. "Esmu ieinteresēts redzēt jaunas valstis," apgalvo gleznotājs. Viņš pamanījis, ka šeit cilvēki ir daudz atvērta un laipnāki nekā rietumvalstīs. J.Rizal labprāt iepazīst cilvēkus

no citām pasaules vietām, kā arī paplašina savu māksliniecisko redzējumu. Arī austriete Melanie Ludwig nekad nav bijusi Latvijā. Tas kļuva par vienu no iemesliem, kādēļ viņa izvēlējās piedalīties plenērā. Māksliniece ir pārliecināta, ka Eiropas valstis vienlaikus ir daudz līdzību un ne mazāk atšķirību. Tomēr Viļakas novadā pavadītajā laikā viņa plāno pievērsties tieši atšķirīgajam, jo tā ir iespēja gūt jaunu pieredzi. Melanie ir gandarīta, ka šajās divās nedēļās ne tikai koncentrēsies mākslas darbu radīšanai, bet varēs tuvāk iepazīt arī Latviju. Savukārt Beate Gjersvold no Norvēģijas Latvijā ciemojusies neskaitāmas reizes un uzskata mūsu valsti par otro dzimteni. Šoreiz viņa vēlas tuvāk iepazīt Ziemeļlatgali. "Strādāju kopā ar latviešu māksliniekiem kopš 1998.gada, tādēļ man šī zeme saistās ar ļoti daudzām mīļām atmiņām un pieredzēm," stāsta gleznotāja.

Medņevas pagastā pavadīto divu nedēļu laikā tapušās gleznas interesenti varēs aplūkot izstādē Viļakas Kultūras un radošo industriju centrā. Savukārt līdz plenēra noslēguma izstādes atklāšanai tur skatāmi mākslinieka Valda Buša oriģināldarbi. "Tas bija mākslinieka dēla Ilmāra Buša ierosinājums – mirkli pirms plenēra noslēguma parādīt arī tā mākslinieka oriģināldarbus, kuram veltīts šis plenērs," atklāja Viļakas novada projektu vadītāja Vineta Zeltkalne.

Nākamajā adugunī

- Medņevā cieņā folklorā un dzīvā mūzikā
Atkal klāt "Ermoņiku skaņas"
- "Ir labi būt lielai saimei"
Svin desmitos Balvu novada svētkus

Pagarinās pasta darba laiku

Uzlabojot pasta pakalpojumu saņemšanas iespējas atbilstoši klientu paradumiem un pasta pakalpojumu pieprasījumam, no 5.augusta mainīsies sešu Latgales pilsētu pasta nodaļu darba laiks, katru darbdienu pagarinot nodaļu darba laiku par vienu stundu, bet sestdienas turpmāk nosakot par brīvdienām. Izmaiņas skars Viļakas pasta nodaļu Balvu ielā 5, kur pakalpojumus sniegs katru darbdienu pirmdienās–piektdienās no plkst. 8.00 līdz 15.00.

Aicina uz tautas skrējieni

21.jūlijā plkst. 12.00 Šķilbēnu pagasta Balkanos ikviens interesents aicināts piedalīties tautas skrējienā "Balkanu aplī"

Īsziņas

1.kārtā. Reģistrācija no plkst.11.30, dalījums vecuma grupās (distanču garumi 300 m – 5000 m). Labākajiem visās trīs kārtās - speciālas balvas.

Samazinājums tikai Latgalē

Šā gada pirmajā pusgadā reģionālo maršrutu autobusus pārvadāti vairāk nekā 14,6 miljoni pasažieru, kas ir par 1% vairāk, salīdzinot ar analogu periodu pērn. To skaits palielinājies visos reģionos, izņemot Latgales. Pirmajos sešos mēnešos vietējās nozīmes maršrutos Latgales reģionā pārvadāts 1,1 miljons pasažieru, kas ir par 5,5% mazāk nekā 2018.gada pirmajā pusgadā.

Izrāda interesi par izsolēm

Biedrība iegādājas skolas ēku

Pirms kāda laika Viļakas novada rīkotajās izsolēs interesentiem bija iespēja iegādāties divus īpašumus Šķilbēnu pagastā – “Aprūpes māja” un “Upītes skola”. Izsoles ir notikušas, īpašumiem noskaidroti jauni saimnieki.

Ļaus izmantot telpas

“Ne jau skolas dēļ iegādājāmie īpašumi, bet tāpēc, ka pēc skolas slēgšanas to kopā ar sporta un bērnu laukumiem, parku un labiekārtotu peldvietu novads nolēma pārdot. Ja īpašumu iegādātos zemnieki, iespējams, zemi izmantotu lauksaimniecībai. Negribējām, ka ieguldītais darbs un iekārtotā vide iet zudumā,” stāsta biedrības “Upītes jauniešu folkloras kopa” vadītājs ANDRIS SLIŠĀNS. Biedrībai bija vēlme, lai Upītes skolas ēku pievieno nemateriālās kultūras mantojuma centram “Upīte”, taču, kā atzīst Andris, novads to neatbalstīja. Iegādājoties īpašumu, kas sastāv no 3,44 ha zemes un uz tās esošajām četrām ēkām – skolas, diviem šķūnišiem un pagraba, Andri mazliet pārņēma arī spīts: “Gribam pierādīt sev un citiem, ka nav jādzīvo lielā centrā, lai piesaistītu tūristus un veicinātu uzņēmējdarbību.” Skolas ēku viņš savā veidā pat uzskata kā apgrūtinājumu, jo jādombā, kā to uzturēt, remontēt, ziemā apkurināt. Runājot par izsoli, Andris atklāj, ka par šo īpašumu interesi izrādīja arī divi citi pretendenti, kuri meklē telpas ražošanas atvēršanai, tomēr ar viņiem izdevās vienoties. Ja uzņēmēji būtu gatavi nākt darboties skolas ēkā, biedrība ļautu viņiem lietot telpas. Skolas ēkā jūnijā jau notika pirmais pasākums – sadarbībā ar Balvu Mākslas skolu rīkotais Starptautiskais plenērs. Domājot par skolas ēkas turpmāku izmantošanu, Andris pieļauj, ka *atdzīvīnās* to ar tūristiem un uzņēmējdarbību, kas vērsta uz tūrisma, piemēram, mājražošanu. Pie vietējiem mājražotājiem, kas tur strādātu, varētu braukt tūristi uz meistarklasēm un iegādāties produkciju. Viņš ir redzējis līdzīgu pieredzi Igaunijā, kur mājražotāji ražo produkciju, vada meistarklases un piedāvā iegādāties saražoto.

Maksās piecus gadus

Pirkuma līgums par īpašuma iegādi ir noslēgts par 10662,62 eiro, kas jāsamaksā piecu gadu laikā, tad to varēs ierakstīt Zemesgrāmatā. Noteikta summa (ap 200 eiro) jāmaksā katru mēnesi. Ja kādu dienu sanāks kavēt maksājumu, jāreķinās, ka būs jāmaksā arī soda procenti. “Vēlējāmies to summu, kas nepieciešama īpašuma iegādei, sadalīt divos maksājumos gadā, tomēr novads negāja pretī. Nav tā, ka uztraucamies, vai varēsim samaksāt, pagaidām šķiet, ka viss būs labi,” pārliecināts Andris. Tam, ka īpašuma cena nav stipri augsta, viņš piekrīt. Kāpēc īpašumu iegādājās biedrība, nevis, piemēram, A.Slišāns? “Tāpēc, lai sabiedrībai būtu atbildības sajūta, jo tas domāts iedzīvotājiem, lai nerastos uzskats – tu nopirki, tu arī dari,” saka A.Slišāns. Sociālajos tīklos viņš aicina cilvēkus ziedot biedrībai, lai iegūto ziedojumu izmantotu samaksai par īpašumu, kuru, kā skaidro Andris, lielākoties izmanto pati sabiedrība, piemēram,

Foto - A.Kirsanovs

Ar domu par uzņēmējdarbības attīstību.

Nekustamo īpašumu “Aprūpes māja”, kas sastāv no zemes vienības 0,6443 ha platībā un uz tās esošās ēkas, nosolot visaugstāko cenu – 7512,62 eiro, izsolē iegādājās Šķilbēnu pagasta zemnieku saimniecība “Sābri”. Vaicājot Aldim Ločmelim par īpašuma apsaimniekošanu, saņēmām atbildi: “Ja novads un valsts atbalstīs lauku cilvēkus un uzņēmējdarbību, tad strādāsim. Ja atbalsta nebūs, ēku nojauksim un miers, ganīsim *vuškas*.”

parkā svin dzimšanas dienas, rīko *tusiņus*, izmanto peldvietu. Vairāki cilvēki ir atsaukušies aicinājumam, atbalstījuši materiāli, jo viņiem patik piedāvātā ideja.

Viesosies trīs teātri

Upītes vārds, kā zināms, bieži izskan, runājot par kultūras aktivitātēm. Arī šai vasarai ir sagādāts ne mazums pārsteigumu. Augustā uz Upīti jau piekto reizi brauks Latvijas Nacionālā teātra pārstāvji, šoreiz viņi piedāvās noskatīties izrādi “Latvieši”, savukārt ceturto reizi Upītes svētkos viesosies privātā teātra “Dirty deal teatro” kolektīvs, kas iepriekš cemojās ar izrādi “Dvēseļu utenis”. Šoreiz viņi piedāvās eksperimentālu izrādi, ko varēs skatīt aptuveni 40 cilvēki, tāpēc būs iepriekš jāpiesakās. Ir doma, ka izrāde notiks skolas telpās. Un tas vēl nav viss – šogad pirmo reizi Upītē bērnus un pieaugušos priecēs Latvijas Leļļu teātris. Augustā jau otro reizi notiks Starptautiskais folkloras festivāls “Lipa kust”.

Svarīga sabiedrības atbildība

Viļakas novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSI-MOVŠ, vērtējot aizvadīto izsoļu rezultātus, saka: “Viļakas novada pašvaldība, izvērtējot savas funkcijas 2019.gadā, nolēma atsavināt vairākus nekustamos īpašumus, kuri nav nepieciešami pašvaldību funkciju nodrošināšanai. Mērķis ir

Rīko talkas. Skolas ēkas teritoriju, kā stāsta Andris Slišāns (attēlā), šovasar biedrība uztur kārtībā pašu spēkiem, rīko talkas un pļauj zāli. Jauniešu folkloras kopā, neskaitot bērnus, pastāvīgi darbojas 24 dalībnieki. Šonedēļ viņiem priecīgs notikums – Viļņā pavairots kāzu tematikai veltītais disks “Ryugts”, kura prezentācija plānota Upītē.

Foto - A.Kirsanovs

rast iespējami efektīvāku nekustamā īpašuma apsaimniekošanas formu. Pašvaldība sertificētam vērtētajam pasūtīja nekustamā īpašuma tirgus cenas novērtējumu un organizēja izsoli.

Interesi par nekustamā īpašuma “Aprūpes māja” Rekovas ciemā iegādi izrādīja Šķilbēnu pagasta z/s “SABRI”, iegādātājā ēkā uzņēmējs plāno attīstīt uzņēmējdarbību. “Upītes skolai”, ko iegādājās biedrība, raksturīga kultūrvēsturiska vide, tā ir mākslinieku, radošo cilvēku iedvesmas gūšanas vieta. Pozitīvi vērtējam to, ka īpašumu iegādājās kopiena, kura uzņemas atbildību. Lokāla kopiena pati lem, kā labāk attīstīt savu teritoriju un kā efektīvāk apsaimniekot īpašumus, nevis gaida “Laimes lāci”. Lai īpašumu ātrāk varētu apsaimniekot, uzreiz finansiāli neapgrūtinot pircēju, esam paredzējuši izsolē nosolīto cenu ļaut samaksāt piecu gadu laikā, kā to nosaka Ministru kabineta noteikumi. Par nekustamo īpašumu “Upītes skola” interesi izrādīja vairāki pretendenti, bet izsolē piedalījās tikai viens, nosolot vienu izsoles soli pie izsoles cenas. Viens pretendents bija arī nekustamajam īpašumam “Aprūpes māja”. Svarīgi, ka pati kopiena, folkloras kopa, ciema sabiedrība jūtas atbildīgi par īpašumu, par skolu, kur mācījušies paši vai viņu bērni. Tas nav viena vadītāja lēmums, bet sabiedrības, kas parāda, ka īpašums pieder kopienai. Augustā organizēs izsoli Susāju pagasta nekustamajam īpašumam “Eglavas mežniecība”.

Bibliotēkā rīko radošo darbnīcu

Iepazīst krāsu un grāmatu pasauli

Viļakas novada bibliotēkā šonedēļ trīs dienu garumā notika radošā darbnīca bērniem “Raibā vasara manos pirkstos”.

Iepriekšējā gada pieredze, kad bērni darināja grāmatu varoņus un dažādus simbolus, kas saistās ar grāmatu lasīšanu, piemēram, pūce, grāmatu tārps u.c., kā stāsta bibliotēkas vadītāja RUTTA JEROMĀNE, mudināja arī šogad organizēt aktivitātes vasaras brīvdienās. Šī gada darbošanās izvēle bija plašāka – varēja darināt sapņu ķerājus, maskas no papīra šķīvīšiem, gumijas riņķu aproces, matu sprādzes un piespraudes no filca materiāla. Dalībnieki ieguva hennas tetovējumus, zīmēja, minēja mīklas un spēlēja spēles. Aizvadītajā gadā darboties ar bērniem bibliotekāriem palīdzēja brīvprātīgā darba veicēja Dana no Ukrainas, bet šoreiz – Simona Zaremba un Elīna Sprukule no Viļakas Jauniešu iniciatīvu centra. Aktīvi radošo darbnīcu apmeklēja 15 bērni (5-12 gadu vecumā) no Šķilbēniem, Viļakas un Rīgas, ko pavada vasaras brīvdienas pie vecmammām. Aktivitāšu starplaikā viņi rīkoja tējas pauzes, mīlojās ar saldumiem. “Darbojoties bibliotēkā, bērni attīsta pirkstu veiklību, iepazīst krāsu un grāmatu pasauli, satiekas ar vienaudžiem no citām skolām, veido kontaktus. Kā bibliotekāre aicinu viņus arī ikdienā lasīt grāmatas, īpaši lietainās dienās, kā arī nepaiekt garām dabas brīnumiem vasarā, piemēram, skaistai puķei, pamanīt krāsu rotaļas dabā un sajūst siena smaržu,” novēl Viļakas novada bibliotēkas vadītāja Rutta Jeromāne.

Foto - no personīgā arhīva

Izpaužas radoši. Jautāti par dalību piedāvātajās aktivitātēs, bērni atzina, ka interesanti pavadīja laiku un apguva jaunas prasmes. Savus darinājumus viņi varēja paņemt uz mājām.

Lappusi sagatavoja A.Socka

Skolas saimniece

Atvaļinājumus pakārto darbam

Balvu Valsts ģimnāzijas saimniecības vadītāja MONIKA BAIKOVA ar Balvu novada domes Atzinības rakstu apbalvota par profesionālu Balvu Valsts ģimnāzijas renovācijas norises darbu vadīšanu un izglītības iestādes fiziskās vides un teritorijas sakārtošanu.

Organizējot un vadot skolas tehniskā personāla darbu, Monika jau ilgu laiku diendienā rūpējas par Balvu Valsts ģimnāzijas kolektīva labsajūtu. Fiziskā vide, kurā strādā un uzturas skolotāji, skolēni un ģimnāzijas darbinieki, nav mazāk svarīga par mācību procesu. Precīzāk sakot, sakārtota un atbilstoša vide nodrošina un veicina sekmīgu mācību un audzināšanas procesu.

Ko nozīmē būt skolas saimniecības vadītājai vai, vienkāršāk sakot, skolas saimniecei?

-Skolas saimniecības vadītāja galvenais pienākums ir nodrošināt skolas inženiertehniskā tīkla - apkures, ūdensvada, kanalizācijas, ventilācijas, signalizācijas sistēmas, elektrotīklu - savlaikus tehnisko apkopi un uzturēšanu kārtībā. Lai viss funkcionētu un darbotos. Jo, ja nebūs elektrības vai ūdens, nevarēs skolēniem pagatavot ēdienu. Vēl jaunāk, ja nedarbosies ziemas sezonā apkure vai sāks pludot izlietne. Tāpat skolas saimniecības vadītāja pienākums ir gādāt par spodiem logiem, tīrām telpām.

Aizvadītais mācību gads ienesa darbā korekcijas?

-Šis gads ģimnāzijā bija lielu remontdarbu gads. Klāt nāca papildus slodzīte. Vairāk uzmanības nācās pievērst būvniekiem. Parādot viņiem esošos inženiertīklus, bija jāseko līdzi, lai netiktu sabojātas iepriekš izbūvētās komunikācijas. Bija nepieciešams saskaņot būvnieku darbu ar mācību procesu, lai droši varētu strādāt gan skolēni un skolotāji, gan celtniecības darbu meistari. Veicu arī skolotāju aptauju, uzklājos viņu vēlmēs, kā kurš vēlas iekārtot savu darba kabinetu, kur ierīkot rozetes elektrībai un tamlīdzīgi, lai viss ir ērti pieejams. Daudz tika domāts par jaunajām mēbelēm, kas būtu ergonomiskas, kvalitatīvas un ilgāk kalpotu.

Remontdarbi beigušies, varat ievilkt elpu?

-Neizdodas. Jo, sākot ar jūniju, skolā darbojas bērnu nometnes. Skolēni no Rīgas, Mārupes dzīvo skolas internātā. Ir jāsaprot nākošā pakalpojumu līgumi. Turklāt grupas mainās ļoti strauji. Ik pēc septiņām dienām vieni brauc projām, otri ierodas internātā. Burtiski tajā pašā dienā. Dažu stundu

laikā internāts jāpaspej sakārtot jaunu iemītnieku uzņemšanai, -nomainīt gultas veļu, noslaucīt putekļus, izmazgāt, iztīrīt. Turklāt dienas paiet ļoti ātri. Skat, jau jūlija beigās, tūlīt būs klāt augusts. Jauno mācību gadu gaidot, lielāki remontdarbi vairs nav plānoti, atlikuši vien sīkāki remontdarbi. Augusta sākumā skolā ieradīsies ventilācijas programmētāji, lai uzstādītu ventilācijas sistēmu saprogramētu tā, lai automātiski, starpbrīdī sākoties, gaisa plūsmas daudzums, kas ieplūst telpās, ir lielāks, bet mācību stundu laikā - mazāks. Tūlīt sāks ienākt jaunās mēbeles, nāksies tās šķīrot un dalīt pa kabinetiem.

Tehniskais kolektīvs ar pienākumiem tiek galā veiksmīgi? Vai arī pašai kādreiz nākas pielikt roku, ne tikai organizēt un vadīt?

-Esmu ļoti pateicīga skolas tehniskajam personālam, it īpaši vienīgajam vīrietim Valērijam Voikam. Vīriešu rokas sadzīvī ir ļoti nepieciešamas. Tāpat ļoti atsaucīgas ir tehniskā personāla meitenes, kad burtiski dažu stundu laikā skolas internāts jāsaprot jaunas sportistu komandas uzņemšanai. Taču kopumā tehnisko darbinieku kolektīvs ir novecojis, katrs mēs esam ar dažādām kaitēm, dažādiem raksturiem. Drošības pēc dažreiz labāk pati pakāpjos uz kāpnēm un pielieku aizkarus vai pastāvu blakus, lai kaut kas nenotiek. Šovasar sadarbibā ar Nodarbinātības valsts aģentūru izmantoju iespēju vasarā pieņemt darbā skolēnus.

Kādus darbinātus viņi dara?

-Katru dienu uz darbu nāk divi bērni. Šogad skolēni strādās visu vasaru - trīs mēnešus. Skolēni galvenokārt nodarbināti internātā, kur strādā uzkopšanas darbos. Prieks, ka mammām aug labi dēli, kuri prot pat gludināt veļu. Skolas administrācija pēc remonta atgriežas vecajās telpās, jāpalīdz pārvākties. Sporta laukumā jāsakopj tribīnes. Katru dienu darbi mainās.

Jums ir augstākā izglītība, esat beigusi Rīgas Tehnisko universitāti. Tas jums darbā palīdz?

-Grūti teikt, kā būtu, ja man nebūtu augstākās izglītības. Taču tehniskais cilvēks esmu jebkurā gadījumā. Zinu, kā rīkoties, kuru krānu nogriezt, ja kaut kas plīsis, kuru elektrības slēdzi noslēgt, kā rīkoties, ja notikusi kāda tehniska ķibe.

Tad jau jūsu vīram vīriešu darbi mājās nav jādara?

-Otrādi. Mājās visu novirzu vīram, pati atpūšos. Vīrs vēl palīdz tehniskajos darbos arī skolā, apļaut teritoriju, jo tā ir ļoti liela, - sporta stadions, internāta apkārtnē, pie tam nupat nācis klāt vēl viens pienākums - nopūst stadiona jaunos skrej-

Foto - A. Kirsanovs

lejtusies. Monika Baikova nāk no Dagdas, kur viņa dzimusi un augusi, taču ilgu laiku dzīvo Balvos, kur ieprecējusies. Pabeigusi Rīgas Tehnisko universitāti, viņa strādāja Balvu meliorācijas uzņēmumā, bet tad atradās darbs Balvu Valsts ģimnāzijā.

ceļus no ziediem, lapām, zāles. Bieži jāremontē zāles plāvēji, jo tie ir veci, bieži lūst.

Un kad jūs izmantojat savu atvaļinājumu?

-Atvaļinājumā dodos divas reizes gadā - lielākoties maijā un septembrī vai oktobrī. Maijā it kā viss ir beidzies, apkures sezona noslēgusies, tur nekas nevar atgādīties, bet septembrī visi iekārtojušies, sakārtojušies, sācies jauns mācību gads. Atvaļinājumā mēdzu doties pie māsas uz Liepāju, jo man ļoti patīk jūra. Rudeņos patīk sēņot. Patīk Guntara Rača dzeja. Mēdzu apmeklēt arī koncertus un izrādes.

Ar lāpstu un izkapti

Aiz viņa staigā stārķi

Par kvalitatīvu un apzinīgu darbu Balvu pilsētas labiekārtošanā un apzaļumošanā darbā ar Balvu novada domes Atzinības rakstu apbalvots pašvaldības aģentūras "San-Tex" apzaļumošanas un labiekārtošanas strādnieks - traktorists AIVARS KOPĀNS.

Atzinības rakstu viņš saņēms novada svētkos. Pašam Aigaram tas ir negaidīts pārsteigums: "Biju ļoti izbrīnīts, kad uzņēmuma direktors pateica, ka esmu apbalvots ar novada domes Atzinības rakstu. Ir taču daudz sabiedrībā vairāk zināmu un pazīstamu darbarūku. Esmu vienkāršs cilvēks, tā sauktais melnā darba darītājs."

Iespējams, ka, gatavojoties novada svētkiem, šonedēļ kāds apmeklēja lielveikalu, lai iegādātos jaunu kaklasaiti vai kurpes. Aivars ar savu traktoru pļāva zāli, lai pilsētas iedzīvotājiem nebūtu kauns no viesiem un viņi nevarētu pārņemt pilsētas labiekārtošanas un apzaļumošanas uzņēmumam un tā strādniekiem neizdarību vai slinkumu. Aivars apļāva ceļmalas pie garāžām Ezera ielā. Apļaut ielu malas un pašvaldības zemes īpašumus ir viņa galvenais pienākums. "Divas nedēļas pļāuju ielu malas un otras divas - pašvaldības zemes īpašumus, kas nav pārdoti vai iznomāti privātpersonām. Balvos tādu daudz," saka pļāvējs. Viņš stāsta, ka lielas pļaujāmās zemes platības ir Steķentavā pie poliklīnikas, uz Kupravas pusi, divi lieli zemes gabali atrodas starp slimnīcu un Latvijas ceļu uzturēšanas uzņēmuma Balvu nodaļu, pludmalēs un apkārt diķim, kas atrodas ceļā uz Steķentavu, tāpat pilsētā pie apvedceļa un citviet. Šeit zāle aug gara un bieza, tādēļ vajadzīgs lielais traktors, jo ar mazo tikt galā nav iespējams. Pļaujot garo un biezo zāli, aiz Aivara traktora nepārtraukti staigā

stārķi, jo zālē, kad to nopļauj, vieglāk atrast gan vārdes, gan dažādus citus sīkākus dzīvnieciņus, kukaiņus. "Stārķi nepamet mani, visur staigā līdzi," smejas traktorists.

Ziemā Aivara uzdevums ir iztīrīt pašvaldībai piederošās pilsētas ielas un laukumus no sniega. Ziemā iznāk vairāk saskarties ar tiešu iedzīvotāju attieksmi pret darāmo darbu. Vieni nepatīk, ka traktorists, tīrot ielu, npaceļ tīrāmo lāpstu pie viņa mājas iebraucamā celiņa, un sniega valnis, ko aiz sevis atstāj traktors, jātīra pašam, vēl kāds sūdzas par laikā neiztīrītu laukumu. Aivara darba pienākumos noteikts, ka viņam iela jātīra visā garumā neapstājoties līdz krustojumam. Jāiztīra krustojums, arī ielu kabatas. "Agrāk iedzīvotāji bija saprotošāki dažādā ziņā. Piemēram, redz, ka strādāju, pļāuju zāli, bet šoferis ar savu automašīnu piebrauc traktoram cieši aiz mugurē. Tā darīt nevajadzētu. Vai tiešām cilvēks nesaprot, ka izkaptis var uzņemt gaisā no zemes paceltu akmeni un trāpīt automašīnas stiklā?! Vai atkal - tīru sniegu, autovadītājs varētu piebremzēt, palaist garām, bet nē, ar kādu ātrumu braucis, ar tādu arī brauc. Tāpat sniegu cenšamies iztīrīt laikus, bet gadās, ka nepaspējam, ja pa nakti stipri snidzis. Atkal kāds sūdzas, ir neapmierināts," secina mehanizators.

Kad nav jāpļauj vai jātīra sniegs, Aivars uzņēmumā palīdz veikt citus darbus - savulaik viņš strādājis kā būvnieks, labojuš jumbus un darījis citus darbus. Strādāt pašvaldības aģentūrā "San-Tex" nozīmē strādāt tikpat kā savā mājā vai savā saimniecībā... daudz dažādu darbu, šodien - viens, rītdien - jau cits. "Šeit jābūt universālam strādniekam," saka A. Kopāns. Viņa tiešais priekšnieks, uzņēmuma labiekārtošanas un apzaļumošanas dienesta vadītājs Juris Kairiņš viņu raksturo kā strādnieku, uz kuru var paļauties. Ja dara, tad izdara.

Foto - A. Kirsanovs

Uzņēmumā jau divus gadus desmitus. Aivars Kopāns uzņēmumā "San-Tex" strādā jau 20 gadus. Rudenī būs divdesmit viens, kopš viņš mainīja darbavietu. Četrus gadus Aivara rīcībā ir traktors, ar kuru viņš strādā dažādus darbus, kas kalpo pilsētas iedzīvotāju ērtībām.

Lappusi sagatavoja I. Zinkovska

Praktisks seminārs

Apzina cimdu adīšanas tradīcijas Latgalē

No 11. līdz 14. jūlijam Baltinavā notika cimdu adīšanas meistardarbnīcas. Praktiskā semināra apmeklētāji piedalījās arī tautas muzikantam Andrejam Rancānam veltītajā koncertā, večeīnkā un citās aktivitātēs.

Latvijas Nacionālā kultūras centra nacionālā eksperte LINDA RUBENA Balvu Novada muzejā, atklājot pasākumu, pastāstīja, ka semināra galvenais mērķis ir cimdu adīšanas tradīciju izpēte Baltinavas un citās Ziemeļlatgales vietās.

Jāiepazīst nemateriālās kultūras mantojums

“Ideja par cimdu rakstu, dažādu to formu un darbu veikšanas tehnikas izpēti radās pirms gada Dziesmusvētku izstādes laikā, kad uz Rīgu bija atbraukuši Baltinavas meistari. Viņi stāstīja gan par Ziemeļlatgales tautas tērpiem, gan cimdu adīšanas tradīcijām, auda, dziedāja, rādīja savu kulināro mantojumu, tā dienas garumā prezentējot savu reģionu,” stāstīja Linda Rubena. Viņa piebilda, ka kopīgās diskusijās radās doma, ka nebūt nav jāved Ziemeļlatgales amata prasmju meistari uz Rīgu, bet citu Latvijas vietu interesentiem jābrauc uz vietu, kur šie meistari dzīvo un darbojas. “Lūk daudz interesantāk un jēgpilnāk redzēt visu nemateriālo kultūras mantojumu vienā pasākumā. Plānojam paadīt cimdu, paklausīt mūziku, paskatīties jūsu muzejus, satikt domubiedrus, nobaudīt jūspuses kulināros gardumus,” atklāja eksperte. Viņa domā, ka būt vidē, kur radusies šī nemateriālā bagātība, veidojusies gadu desmitiem un varbūt pat simtiem, ir daudz vērtīgāk nekā aicināt meistaros uz Rīgu: “Semināra dalībniekiem, pateicoties baltinavietei, savas puses patrietei, aušanas pulciņa vadītājam Ivetai Gabrānei, sagatavota plaša jo plaša programma. Tomēr cimdu tēma semināra dalībniekus interesē vairāk, jo visas ir adītājas vai audējas. Viņas atbraukušas teju no visām Latvijas vietām - Ventspils, Talsiem, Rīgas, Cevalnes, Siguldas un citām vietām. Kopā ar mums ir pat japāniete Ai Suzuki, kura visu vasaru, turklāt ne pirmo gadu, dzīvo Latvijā. Viņai ir tuvas latviešu tautas cimdu adīšanas tradīcijas, ada arī pati. Viņa interesējas par tradicionālo kultūru visās izpausmēs, ir bijusi pat sava cimdu izstāde.”

Japāniete Latviju izzina caur tradīcijām

Japāniete AI SUZUKI pastāstīja, ka ar adīšanu sākusī nodarboties jau pirms astoņiem gadiem. Adīšana viņai šķiet ļoti interesanta nodarbe. Ai Suzuki ada ne tikai cimdu, bet arī jakas. “Adīšanas mani ir padarījusi laimīgu. Esmu izlasījusi daudz adīšanas grāmatu, šo prasmi ierādījusi arī saviem draugiem, bet pati adu katru dienu!” stāstīja japāniete. Viņa pirms četriem gadiem atradusi grāmatu “Latvijas cimdi” un atzina, ka Latvijas cimdi ir ļoti skaisti un neparasti. Aizvadītajā gadā Ai Suzuki Latvijā nodzīvoja 88 dienas, bet šogad mūsu valstī ir jau no 24. maija un paliks līdz pat 19. augustam. “Šeit satiku daudzas adīšanas skolotājas, kuras man daudz ko iemācīja. Mani interesē Latvijas daba, kultūra, vēsture, tā jums tāda smaga un skumja. Es mācos valodu un vēlos, lai arī Japānā cilvēki uzzina un iepazīstas ar skaisto Latviju un Latvijas cimdiem. Esmu bijusi “Senās klēts” izstādēs un daudzos semināros Latvijā. Gribu uzzināt vairāk, iet dziļumā šajās prasmēs, kas man iepatikušas,” atklāja Ai Suzuki.

Cimdos ieadīts citāds rakstu zieds

Tautastērpu centra “Senā klēts” speciāliste ZIEDĪTE MUZE atklāja, ka cimdu adīšanu iemilēt palīdzējusi centra dibinātāja un ilggadēja vadītāja, Tautas daiļamata meistare Maruta Grasmane: “Tad es vēl mācījos toreizējā Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolā, un viņa bija rokdarbu nodaļas vadītāja, kura palīdzēja apgūt man šo prasmi. Mans diplomdarbs bija divpadsmit pāri cimdu, kurus adīju, iedvesmojoties no senajiem cimdiem muzejos. Līdzīgi semināri mums jau bijuši arī citviet Latvijā, piemēram, Kurzemē vien sešas reizes, piesaistot apmēram 120 adītājus no 19 valstīm. Par cimdu adīšanu un tradīcijām jūspusē bija liela interese.” Viņa uzsvēra, ka pie kurzemniecēm skatīt viņu mākslu un prasmes brauc interesenti no Kanādas, Japānas, Amerikas un citām valstīm. Tieši viņas izrādījušas interesi par cimdu adīšanu un tradīciju pārmantojamību citā Latvijas novadā. “Tad nu lūkojos, varbūt visus interesentus var vest arī uz Latgali, pie jums. Šobrīd Balvu Novada muzejā ir ļoti interesanti skatīt izliktos cimdu, kas nākuši no dažādām

Balvu Novada muzejā. Rokdarbnieces ilgi kavējās pie izliktās cimdu ekspozīcijas, te adījumus paturot rokās, te fotografējot vai redzēto rakstu apspriežot ar citām semināra dalībniecēm.

vietām. Rakstu un krāsu zieds jūsu cimdiem ir pavisam cits! Jauki, ka katrs novads ir atšķirīgs, ka mēs saglabājam katrs savu kolorīto stilu, tradīcijas, nevis visos novados adām, piemēram, sarkanās rozēs. Latgalē top sīko un smalko rakstu cimdi, Kurzemē - ar košām rozēm, Vidzemē - atkal atšķirīgi. Pasaulē par Latvijas rakstainajiem cimdiem ir liela interese, ticiet! Tāpēc ir vajadzīgas šādas tikšanās un kopā sanākšanas reizes semināros,” pastāstīja “Senās klēts” speciāliste. Viņa priecājas, ka semināra dalībniekus ik dienu gaida pārsteigumi. Viens no tiem - tradicionālās mūzikas koncerts, veltīts tautas vijolniekam Andrejam Rancānam Baltinavas novada lauku sētā “Mākoņi”, sadancošana jeb večeīnka.

Ar domu nodot nākamajām paaudzēm

Rīgas Kultūras centra Ilguciems tautas lietišķās mākslas studijas “Irbī” vadītāja BAIBA PILĀNE pastāstīja, ka studijā ir vairāk nekā divdesmit dalībnieces, kuras ada gan etnogrāfiskus, gan mūsdienīgus darbus. “Beidzot kaut kas labs arī cimdu adītājam,” emocionāli prieku pauda Baiba. Viņai piedrojas un piekritoši māja ar galvu arī Tautas lietišķās mākslas studijas “Valdziņš” vadītāja SANDRA LISMANE. “Mēs esam ļoti aktīvas - zinām, ka audējām riko vairāk pasākumu. To, kas cimdu adīšanā notiek mums apkārt, mēs jau esam izpētījušas un iepazīnušas vairākkārt. Zinām, ka aktīvas cimdu adītājas ir Liepājā, Talsos, nu iepazīsim arī Ziemeļlatgali,” teica Baiba Pilāne. “Galvenais ir laba kompānija, un tagad skatos, ka daudzas jau ir satiktas. Mēs neturam sveci zem pūra, bet apmaināmies ar pieredzi, iespaidiem. Šis ir mantojums, kas ir jā saglabā, un es strādāju tieši ar tādu mērķi - visas savāktās zināšanas nodot nākamajai paaudzei. Mēs studijā adām tieši cimdu,” pastāstīja Sandra Lismane. To, ka cimdi ir atšķirīgi katrā novadā, ievērojušas arī šīs ridzinieces. Viņas pamanījušas, ka mūspuses cimdu adītājas to dara viegli, īpaši neiespringstot uz krāsām, smalku rakstu salikumiem. Toties šie raksti veido lieliskas kompozīcijas!

Uh, kas par krāsām!

SKĀRLETA MEŽALE no Rīgas darbojas tautas lietišķās mākslas studijā “Rota” un sevi vairāk dēvē par audēju, lai gan cimdu adīšana ir tuva jau kopš mazām dienām. “Kāpēc es braucu uz Baltinavu? Varat mani saukt par novadniecei, jo manas bērnības dienas ir pagājušas vietā starp Kārsavu un Baltinavu. Man patīk cimdi un to adīšana. Jau pirmajā dienā ievēroju, ka šiem cimdiem, ko redzu izliktus uz galda, ir pavisam cits krāsu salikums nekā Kurzemes pusē. Piemēram, dzeltenu ar melnu, zaļu ar zilu citviet nesalikāt kopā, bet šeit tas tik skaisti savijies smalkos rakstos. Atceros, ka bērnībā šos krāsu salikumus redzēju segās. Šodien caur redzētajiem

cimdiem piedzīvoju tādas bērnības sajūtas,” secināja Skārleta Mežale. Zemgaliete AIJA KRŪMIŅA šurp brauca iepazīt latgaliešu cimdu adīšanas tehniku, krāsu paleti. “Vēlos uzzināt ko jaunu, jo kopš bērnības nodarbojos ar visa veida rokdarbiem, esmu arī audēja. Ievēroju, ka pie jums ada cimdu ar pamatfunkciju - lai ir biezi un silta rokas, mazāk domājot par mākslas izstādēm un skaistumu. Lai arī mana dzimta nāk no Zemgales, lai arī esmu darinājusi krāšņos cimdu, kur uz melna fona ir sarkanās rozēs, pašu vairāk piesaista praktiskie cimdi. Šeit neredzēju baltos un greznos kāzu cimdu,” teica Aija Krūmiņa.

Galvenais ir pateikt paldies!

Tautas Daiļamata meistare IVETA GABRĀNE uzskata, ka sarīkot semināru “Cimdu adīšanas tradīcijas Latgalē” palīdzēja daudzi, tāpēc viņa katram sūta personīgus paldies vārdus: “Mēs gribējām parādīt ne tikai Ziemeļlatgales cimdu rakstus, bet arī nelielu ieskatu mūsu tradicionālajā kultūrā. Neviens, arī cimdu raksts netop vienkārši tāpat. Visam ir savs pamatojums, dziļas saknes mūsu kultūrā. Tas ir gan raksta smalkums, krāsas izvēle - katrai pusei ir sava specifika. Tikai cilvēkam no malas var šķist, ka visi raksti ir vienādi. Tā nav, - atšķirība rokdarbos pastāv tieši tāpat kā valodas bagātībā, kur latgaliskais vārds skan atšķirīgi katrā vietā.” Arī Ivetas mērķis ir saglabāt nākotnei šo skaisto un atšķirīgo. Viņa pastāstīja, ka seminārā Latgalē kopā piedalījās 23 čaklas rokdarbnieces no Zemgales, Kurzemes, Vidzemes. Darot darbu un pēc tā paveikšanas skanēja latgaliešu valoda, skanēja latgaliešu dziesmas. Dalībnieki varēja iepazīties ar Rugāju, Tilžas, Balvu, Baltinavas muzeju krājumos esošajiem cimdiem. Daudz cimdu dalībnieces redzēja Balvu Novada muzejā, tos bija atnesušas rokdarbnieku pulciņa “Mežģis” dalībnieces. No Rugājiem cimdu atveda un darbnīcu vadīja Marta Gailuma. No Tilžas ieradās muzeja vadītāja Rutta Jermacāne, izrādot krājumus, bija arī Tilžas skolotāja, rokdarbniece Ilga Medne ar saviem cimdiem, tos atveda arī briežciemiete Zita Mežale un folkloras kopa “Soldonī”. “Pirmais, kurp vedām semināra dalībnieces, bija pierobežā esošā Guntara Bartkeviča zemnieku saimniecība. Visi bija pārsteigti par sakoļtajiem tūriem, tīro un estētiski glīto vidi. Pasākumu atklājām pie Baltinavas muzeja, kur notika Andrejam Rancānam veltītā vijolnieku darbnīca, ko vadīja Liene Brence. Līdzdarbojās Andreja Kapusta saime - Aīda, Asnate, Aurēlija. Atbraukt uz Krievijas pierobežu un neredzēt Robežsardzes Panduru robežkontroles punktu nedrīkstēja, tāpēc rādījām arī to. Un kā gan ciemiņi varēja doties mājās bez amatiereteātra “Palādas” izrādes “Ontans i plāšņiki” noskatīšanās! Un vēl no sirds priecājos par sava novada ļaudīm - Imantu Slišānu, Antru Keišu, Ināru Bubnovu un citiem. Kopā mēs esam spēks!” ar savu atbalsta komandu lepojas Iveta Gabrāne.

Lappusi sagatavoja Z. Logina

LTV 1

- 5.20 "Nacionālie dārgumi. 100g kultūras". Atk.
- 6.00 "LR valsts himna".
- 6.03 "Personība. 100g kultūras". Atk.
- 7.00 "Animācijas filmas".
- 9.00 "Kas te? Es te!". Atk.
- 9.30 "Animācijas filmas".
- 10.00 "Jētiņš lasa". Raidījums bērniem.
- 10.15 "Ja es būtu dzīvnieks". Dok. seriāls.
- 10.30 "Dziedošais koks". Pasaku filma.
- 11.40 "2018. Latvijas hronika". Atk.
- 12.00 "Dievkalpojums Rīgas Kristus Piedzimšanas katedrālē".
- 13.00 "Esmu latvietis". Atk.
- 13.30 "Kūku kari". Atk.
- 14.25 "Vienas vasaras ziņods". 4.sērija. Latvijas TV iestudējums.
- 15.10 "Šis bīstamās balkona durvis". Drāma.
- 16.45 "2018. Latvijas hronika". Atk.
- 17.00 "Labu apetīti no Žerāra Depardjē! Neapole". Dok. filmu cikls.
- 18.00 "Dienas ziņas".
- 18.20 "Latvijas filmas Latvijas simtgadei". Atk.
- 18.50 "Mila Ņujorkā". Romantiska drāma.
- 20.30 "Panorāma".
- 21.05 "Aleksis Igo. Kalnu namiņa milnieki". Krimināldrāma.
- 22.55 "Atgriešanās". Romantiska drāma.
- 0.40 "Varenās čūskas". Dok. filma.
- 1.40 "Viktorija 2". Seriāls.
- 3.30 "Rīga 2014. 8.Pasaules koru olimpiāde. Čempionu koncerts LU Lielajā aulā". Atk.
- 4.35 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk.

LTV 7

- 5.00 "Province". Atk.
- 5.30 "Es mīlu ēdienu". Atk.
- 6.00 "LR valsts himna".
- 6.03 "Kas te? Es te!". Atk.
- 7.00 "Brīnumskapja skola". Atk.
- 7.30 "Mans zaļais dārzs". Atk.
- 8.00 "Jelas garumā". Atk.
- 8.30 "Latgaleši Pēterpilī". Atk.
- 9.00 "Ghetto Games dienasgrāmata". Atk.
- 9.20 "Daudz laimes, jubilarī!"

- un liķis". Detektīvfilma.
- 3.30 "Jauniņā 4". Komēdijseriāls.

TV 3

- 5.00 "Aklā zona 2". Seriāls.
- 5.50 "Amerikāņu nindzijas 4". Realitātes šovs.
- 6.50 "Animācijas seriāli".
- 9.30 "Pasaules smieklīgāko videokuriozu Top 10".
- 10.00 "Superbingo".
- 11.10 "Dziesmu duels 4". TV šovs.
- 12.40 "Džungļu izaicinājums". Realitātes šovs.
- 13.50 "Diagnoze - garšīgi". Ģimenes filma.
- 15.35 "Ceļojums ar tētuku". Komēdija.
- 17.15 "Sniegbaltīte un septiņi rūķi". Animācijas filma.
- 19.00 "TV3 ziņas".
- 19.10 "Davana vientuļai sievietei". Detektīvkomēdija.
- 20.45 "Lara Krofta - kapeņu izlauptāja. Dzīvības šūpulis". Piedz. filma.
- 23.00 "12 raundi 2. Pārlāde". Trilleris.
- 0.55 "Vajātis. Lielbritānija 2". Realitātes seriāls.
- 1.55 "UgunsGrēks 8". Seriāls.

NTV MIR

- 6.00 "Likteņa reportāža". Spraiga šizeta filma.
- 8.00 "Sodien".
- 8.20 "Un atkal - esiet sveicināti!".
- 8.40 "Kurš mājās ir saimnieks?".
- 9.25 "Ēdam mājās".
- 10.00 "Sodien".
- 10.20 "Kristāla pasaule".
- 10.30 "Pirmais ātrums".
- 11.05 "Brīnumtehnika".
- 12.00 "Vasarnica".
- 13.05 "Mūsu patērētāju aizsardzības dienests".
- 14.05 "Mazā zeme".
- 15.05 "Šava spēle". TV spēle.
- 16.00 "Sodien".
- 16.25 "Izmeklēšanu veica...".
- 19.00 "Sodien".
- 19.50 "Dienesta izmeklēšana". Seriāls.
- 23.45 "Suns". Detektīvseriāls.
- 1.50 "Tu esi super!".
- 4.20 "Vienkāšī Džeksons". Spraiga šizeta filma.
- 5.10 "Ziņas".
- 5.25 "Laimīgās Līdakas"

PBK

- 5.10 "Ziņas".
- 5.25 "Laimīgās Līdakas"

Vārdadienu svin:
Cecīlija, Cilda

- komandieris". Piedz. filma.
- 7.00 "Krievijas Federācijas Jūras kara flotes diena".
- 10.00 "Ziņas".
- 10.15 "Krievijas Federācijas Jūras kara flotes diena".
- 11.00 "Krievijas Federācijas Jūras kara flotes dienai veltītā svētku parāde".
- 12.50 "Okeānu kari". Dok. filma.
- 13.55 "72 metri". Drāma.
- 16.20 "Jautro un atjautīgo klubs".
- 17.45 "Mats matā!".
- 21.00 "Laiks".
- 21.55 "Labāk nekā cilvēki". Seriāls.
- 1.50 "Ziņas".
- 2.20 "Supergrāvējs". Spraiga šizeta komēdija.
- 3.35 "Brālis". Spraiga šizeta filma.
- 5.10 "Mīlu Latviju!". Dok. filma.

ROSSIJA RTR

- 4.10 "Mīlestība ar divi nedēļas". Seriāls.
- 7.30 "Jevgeņija Petrošjana Smieklu panorāma".
- 8.00 "Rīta pasts".
- 8.35 "Vietējais laiks. Svētdiena".
- 9.20 "Baltijā pazudušie".
- 10.10 "Simts pret vienu".
- 11.00 "Vēstis".
- 11.20 "Jūtu mulsums". Drāma.
- 12.50 "Ēsmā". Seriāls.
- 16.40 "Atmaksa". Melodrama.
- 20.00 "Vēstis".
- 22.00 "Svētdienas vakars kopā ar Vladimiru Solovjovu".
- 1.00 "Liesmojošais ceļojums apkārt pasaulei".
- 1.55 "Pirmais pēc Dieva". Kara drāma.
- 3.40 "Jūtu mulsums". Drāma.

Atpūtnieks jautā

zivju inspektoram:

-Ja es šeit noķeršu

zivī, vai tas būs līkuma

pārkaupums?

Inspektors:

-Nē, tas būs brūnums.

AFIŠA

motocikliem, kuri Balvu ezeru pierucinās jau sesto reizi.

Pk1kst. 15.00 sāks džozoties pagasti, aicinot iegriezties viņu sētās – "Dzēns mans pagalmiņš", kur varēs vērot gan pagastu uzstāšanos, gan iegādāties vietējo zemnieku, mājražotāju un amatnieku produkciju.

Arī atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums SIA "Pilsētvides serviss" **pk1kst. 16.00** piedāvās savu vides izglītības programmu, dodot startu #Plogging skrējienam gīda pavadībā, kurā varēs piedalīties visi interesenti.

Priekā stundā bērniem **no pk1kst. 16.30** Balvu pilsētas estrādē būs iespēja darboties radošajās darbnīcās un spēlēs kopā ar viesmāksliniekem.

Bet **pk1kst. 19.00** Balvu pilsētas estrādē būs noslēguma koncerts "Lai satiktosi!". Koncertprogrammā: Balvu novada domes Atzinības rakstu pasniegšana un brīvdabas koncerts, kurā muzicēs Andris Ērglis, Jeva Kerēvica, Agnese Rakovska, Igo, Atis Ieviņš, Ingus Pētersons un pavadošā grupa, bet vakarā par raitu dejas soli rūpēsies grupas "Klaidonis" un "Alu cilvēki". Ieeja bezmaksas.

20.BALVU KAMERMŪZIKAS FESTIVĀLS 2019 Balvu mūižas koncertzālē.

24.augustā pk1kst. 16.00 Andrejs Osokins latviešu un amerikāņu klaviermūzikā. Paralēles.

Programmā: Jazepa Vitola, Pētera Vaska, Ādolfa Skultes, Volfganga Dārziņa, Jāņa Medīņa, Skota Džoplina, Džordža Kramba, Džordža Geršvina kompozīcijas.

24.augustā pk1kst. 19.00 Ilona Bagele. Samsons Izjumovs. Krievu romāncu vakars.

Svetlana Okuņa, vijole, Inga Sunepa, čells, Mareks Auziņš, kontrabass. Vladimirs Kudrins, ģitāra, Inita Aboliņa, akordeons, Ivars Kalniņš, sitamie instrumenti, Ilze Ozoliņa, klaviers. Režija – Elita Bukovska, video – Zane Zelmeņa.

Programmā: krievu romances.

25.augustā pk1kst. 16.00 Edvards Grīgs - Troļļu zemes skaņu burvis.

Marlēna Keine, soprāns, Agate Ozoliņa, čells, Ilze Jaunzeme, klaviers.

Programmā: Edvarda Grīga mūzika.

25.augustā pk1kst. 19.00 balle Vīnē.

Latvian Sound Quartet: Jana Zeļenska, oboja, Līva Plociņa-Janova, vijole, Māra Botmane, čells, Roksana Tarvide, klaviers. Programmā: Volfganga Amadeja Mocarta, Jozefa Haidna, Ludviga van Bēthovena, Johana Štrausa skaņdarbi.

Ieejas maksa uz katru koncertu - EUR 3.

Balvu pagastā

27.jūlijā Balvu pagasta Naudaskalna ezermalā **pk1kst. 16.00**

"Sportosim, atpūsimies aktīvi!". Aicinām jebkura vecuma bērnus, pieaugušos, ģimenes ar draugiem, radīem, paziņām, lai aktīvi atpūstos sūpojot, mīļojot, gleznojot, piedaloties dažādās sportiskas aktivitātēs.

Pk1kst. 20.00 turpināsim svētkus ar sadziedāšanos pie uguns-kura "Lai mana balstiņa skanēja tālu...". Atcerēsīties, celsim godā senās, mīļās, piemirstās dziesmas un tautas muzikantu pavadījumā uzdziedāsim. Svētku norises gaitā baudīsim tradicionālo svētku vinumu, kā arī pemsim līdzī groziņā, ko baudīt vakara gaitā.

*Turpinājums 15.lpp.

Pārpublicēšanas gadījumā "Vaduguns" atsaucē obligāta

TV

PROGRAMMAS

no 22. līdz 28.jūlijam

10 gadiem?

“Projektu finansē/līdzfinansē
Mediju atbalsta fonds no Latvijas
valsts budžeta līdzekļiem”

MAF

Mediju atbalsta fonds

Foto - A. Kirsanovs

Šķirties vai palikt kopā? 2008.gada 9.aprīļa laikrakstā “Vaduguns” lasāma plaša publikācija par toreizējā Balvu rajona pagastu un pilsētu deputātu kopīgu sanākumi Balvu Mūzikas skolas telpās, kurā 100 deputāti sprieda par turpmāko nākotni – kādos novados apvienosies bijušie Balvu rajona pagasti un kādas pārmaiņas sagaida jaunizveidotos novadus. Balvu rajona padomes priekšsēdētāja Regīna Kuļša (foto - no kreisās) sanāksmē aicināja izveidot brīnišķīgu Balvu apriņķi, tomēr deputātu domas dalījās. Sevišķi klātesošos uztrauca neskaidrība, kā, novadiem sadaloties, nodrošinās valsts un pašvaldību pakalpojumus uz vietas. Sanāksmē uzsvēra vēlētu 2. līmeņa pašvaldību – reģionu vai apriņķu – nepieciešamību. Daudz jautājumu deputātiem radās par to, kā, novadiem ejot katram savu ceļu, turpmāk nodrošinās veselības aprūpes pakalpojumus, kā sadalīs Balvu un Viļakas slimnīcas, kas notiks ar pasažieru pārvadātāju SIA “Balvu autotransports” un daudz kas cits. Sanāksmē piedalījās arī nākamie Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadu domju priekšsēdētāji Sergejs Maksimovs, Jānis Trupovnieks, Rīta Krēmere un Jevgēnijs Zelčs.

Tegad: Viļakas novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ uzskata, ka aizvadīto 10 gadu laikā Viļakas, Balvu, Rugāju un Baltinavas pašvaldības savu uzmanību fokusējušas uz savu novadu attīstību, kā rezultātā ir izdarīts daudz: “Viļakā esam izveidojuši Valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centru, kurā var saņemt valsts iestāžu pakalpojumus vai arī konsultācijas. Bankas filiāli, ņemot vērā banku sistēmu digitalizāciju, izveidot neizdevās, bet papildus “Citadeles” bankomātu Viļakā uzstādīja. BIJĀM ĻOTI TUVU KRĀJBANKAS FILIĀLES ATVĒRŠANAI, BET DIEVS PASARGĀJA, jo atceramies, kas notika ar šo banku.”

Arī plānotie ceļu remontu ir paveikti vai iesākti. “Ir izdevies uzsākt Viļakas tranzīta (Balvu, Abrenes) ielas rekonstrukcijas projektu. Mucukalns – Viļaka ceļa posms ir rekonstruēts, šobrīd notiek būvdarbi Viļakas pilsētā. 2020. – 2021.gadā notiks projektēšanas darbi ceļa posmam Balvi – Mucukalns, bet 2021. – 2022.gadā plānoti šī posma būvdarbi,” stāsta novada vadītājs. S.Maksimovs uzskata, ka toreizējā iecere panākt Viļakas apvedceļa būvniecību vairs nav aktuāla, ņemot vērā kravas transporta plūsmu Vientuļu robežkontroles punktā. Arī autoceļa Viļaka – Kārsava ceļa posma Semenova – Čilipīne rekonstrukcijas projekts ir realizēts. Ceļš Semenova – Rekava ir rekonstruēts, jau pat ir veikti šī ceļa posma garantijas remontdarbi. Semenovas un Rekovas ciematos ceļa segumam veikta virsmas apstrāde. 2021. – 2023.gadā plānota virsmas seguma nomaiņa vai stiprināšana.

Centīgi pildīts arī plāns mazināt bezdarbu, sadarbojoties ar Nodarbinātības Valsts aģentūru (NVA). “Konstruktīvi strādājam ar NVA filiāles vadītāju Sandru Kindzuli. Kopā ar NVA speciālistiem esam realizējuši motivācijas programmas un izveidojuši jaunas darbavietas šūšanas, mežsaimniecības, lauksaimniecības, amatniecības un citās nozarēs. Jau vairākus gadus novadā rīkojam projektu konkursu jaunajiem uzņēmējiem. Skolu audzēkņi apgūst komerczinības un piedalās projektā “Esi līderis”, apgūst interešu izglītības programmu “Starts”, profesionālās pilnveides programmu “Uzņēmējdarbības pamati”, ko pabeidzot saņem valsts atzītu profesionālās pilnveides aplieciņu. Daudz kas vēl ir darāms,” pārliecināts novada vadītājs.

Pašvaldības līmenī Viļakas novads aktīvi sadarbojas ar Krieviju, Igauniju, Lietuvu un Baltkrieviju. “Realizēta klostera rekonstruk-

cijas 1. kārtā, šogad sāksim realizēt projektu “Green way” par veloceļa Rīga – Gulbene – Viļaka – Pitalova – Ostrova – Pleskava izveidi. Realizēsim projektu “Green palet”, kā arī plānojam klostera ēkas rekonstrukcijas 2. kārtu. Notikusi skolu renovācija. Realizēti vairāki kultūras un sporta sadarbības projekti. Notikusi Vientuļu robežkontroles punkta rekonstrukcija utt.”

Ir bijušas arī neveiksmes. KUPRAVAS RŪPNĪCĀS ATJAUNOŠANAS AKTIVITĀTES NAV VAINAGUŠĀS AR VĒLAMIEM REZULTĀTIEM. 10 gadus norisinājās tiesvedība ar uzņēmēju par Kupravas pagasta lēmumu nepiešķirt zemi lietošanai ar izpirkšanas tiesībām praktiski visā Kupravas ciemā un rūpnīcas teritorijā. Kad tiesa nolēma ļaut uzņēmējam izpirkt daļu zemes par kopējo summu EUR 170 000, viņš vairs to nevēlējās, jo uzņēmumam bija uzsākts maksātnespējas process. “Ieilgušās tiesvedības rezultātā zaudējam ne tikai laiku, bet vismaz vienu metālapstrādes uzņēmumu, kas vēlējas uzsākt darbību rūpnīcas teritorijā. Sakarā ar tiesvedības procesu sarunas turpināt nevarējām, un Dānijas kompānija ražošanu izveidoja Igaunijā. SARUNĀS AR TIESLIETU MINISTRIJU JAUTĀJUMS PAR IESPĒJAMO CIETUMA BŪVNICĪBU KUPRAVĀ IR ATVĒRTS. Laika posmā, kad tiks uzbūvēts cietums Liepājā, turpināsim sarunas,” dažus turpmākos plānus atklāj novada vadītājs.

S.Maksimovs uzskata, ka šobrīd iecerētās reformas plānos nepietiekami tiek ņemtas vērā iedzīvotāju domas. Neviens nevēlas ieklausīties vairākos novados notikušajās aptaujās, kurās iedzīvotāji pateikuši, ka ir pret šo reformu. Viļakas novada domes priekšsēdētājs piekrīt, ka reforma ir vajadzīga, bet galvenais jautājums paliek – kāds no tās būs ieguvums? Viņš lēš, ka, tāpat kā iepriekšējās reformas laikā, iedzīvotāju interese par šo procesu ir samērā maza, izņemot tos, kuru darbavietas un intereses reforma skar tiešā veidā: “Uzskatu, ka reformas rezultātā pakalpojums tiks attālināts no iedzīvotājiem. Kopienas iespējas ietekmēt procesu savā pašvaldībā būs mazākas. Vai būs finansiāli ieguvumi no pārvaldes aparāta samazināšanas, būs atkarīgs no likumdošanas. Ja valsts uzliek papildus pienākumus, kā, piemēram, datu aizsardzību, nevaram runāt par štatu samazināšanu,” atgādina S.Maksimovs. Viņš saka paldies saviem iedzīvotājiem un novada deputātiem par uzticēšanos: “Atļaušos teikt paldies ar mīlestību, ko sajutu šajos desmit gados, jo tas padarīja manu darbu vieglāku, pieņemot arī nepopulārus lēmumus.”

* Turpinājums 14.lpp

Fakti

• 2009.gadā Balvu rajona teritorijā izveidojās četri novadi: **Balvu** (apvienojot Balvu, Viksnas, Kubulu, Bērzkalnes, Vectilžas, Lazdulejas, Briežuciema, Tilžas, Bērzpils un Krišjāņu pagastus ar centru Balvu pilsētā), **Rugāju** (apvienojot Rugāju un Lazdukalna pagastus ar centru Rugāju ciemā), **Viļakas** (apvienojot Kupravas, Medņevas, Susāju, Šķilbēnu, Žiguru un Vecumu pagastus ar centru Viļakas pilsētā) un **Baltinavas** novads (Baltinavas pagasta teritorijā).

• Balvu novadā 2009.gada 6.jūnija pašvaldību vēlēšanās ar 32,7% uzvarēja apvienība “Tēvzemei un brīvībai”/LNNK, un par pirmo novada domes priekšsēdētāju kļuva JĀNIS TRUPOVNIKS.

• Viļakas novadā 2009.gada pašvaldību vēlēšanās ar 28,99% uzvarēja apvienība “Zaļo un Zemnieku Savienība”. Par novada domes priekšsēdētāju kļuva SERGEJS MAKSIMOVŠ.

• Rugāju novadā 2009.gada pašvaldību vēlēšanās ar 55,95% uzvarēja saraksts “Vienoti novadam”. Par novada domes priekšsēdētāju kļuva RĪTA KRĒMERE.

• Baltinavas novadā 2009.gada vēlēšanās ar 75,68% uzvarēja saraksts “Mēs – Baltinavai”. Par novada domes priekšsēdētāju kļuva JEVGĒNIJS ZELČS.

• Viļakas novads ir vienīgais no četriem novadiem, ko visus 10 gadus vada viens un tas pats novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ.

• Balvu novadu kopš 2009.gada vadījuši JĀNIS TRUPOVNIKS, ANDRIS KAZINOVSKIS un AIGARS PUŠPURS.

• Baltinavas novada domi kopš 2009.gada vadījuši JEVGĒNIJS ZELČS, LIDIJA SILIŅA un SARMĪTE TABORE.

• Rugāju novadu kopš 2009.gada vadījušas RĪTA KRĒMERE un SANDRA KAPTEINE.

• 2005.gadā Balvu rajonā dzīvoja **28 246** iedzīvotāji.

• Balvu novadā 2017.gadā dzīvoja **12 342** iedzīvotāji.

• Viļakas novadā 2017.gadā dzīvoja **4 873** iedzīvotāji.

• Rugāju novadā 2017.gadā dzīvoja **2 212** iedzīvotāji.

• Baltinavas novadā 2017.gadā dzīvoja **1036** iedzīvotāji.

• Kopā visos četros novados (2017.gadā) dzīvoja **20 463** iedzīvotāji.

• 2007. gadā viszemākā dzimstība Latvijā bija Krāslavas un Balvu rajonos - **7** jaundzimušie uz **1000** iedzīvotājiem.

• Vispārīglojošo skolu skaits 2009.gadā Balvu rajonā: - **24**.

• Vispārīglojošo skolu skaits Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novados 2019.gadā: - **16**.

Balvu rajons sadalījās četros novados, jo:

(no politiķu teiktā)

• Balviem bija izdevīgi saglabāt vienotu Balvu novadu visa bijušā Balvu rajona teritorijā, taču tas neizdevās.

• Viļakas pilsētai bija iespēja izveidot savu novadu, un vairums pagastu deputātu šo lēmumu atbalstīja.

• Rugāju novads vēlējās patstāvīgi lemt par finansējuma izmantošanu.

• Par Baltinavas novada izveidi vēstulē ministrijai bija parakstījušies 87,2% no iepriekšējās pašvaldību vēlēšanās piedalījušos skaita Baltinavas pagastā.

• Baltinavieši uzskatīja, ka tas ir arī jautājums par cilvēku piederības izjūtu savai vietai, lokālo identitāti, kas veidojusies gadu desmitos un pat simtos.

Sagatavoja I.Tušinska

Rugāju novada vidusskolai - 115

13. jūlijā Rugāju novada vidusskolā ar skaistu koncertu "115 gadi 115 minūtēs" atzīmēja skolas jubileju.

"Dzimto skolu ir gan patīkami atcerēties, gan atgriezties tajā pēc pāris vai vairākiem desmitiem gadu. Katram no mums ir savs stāsts par skolas laikiem, par kādu skolotāju vai klasesbiedru, par saviem darbiem un nedarbiem. Tā ir atgriešanās bērnībā, bet varbūt nostalgija pēc jaunības spēka un skaistuma. Skola – tas ir ceļojums Visumā, kur katru mirkli tiek atklātas zvaigznes un zvaigznāji. Ne vienmēr tas ir viegls. Tieši skolotāji ir tie, kas mudina jauniem atklājumiem. Tādēļ nolieksim galvas un domās pateiksim paldies saviem skolotājiem. Skola - tas ir ceļš, kurā mūs atbalstīja klasesbiedri. Mūsu dzīves ceļi krustojās, aizvijās, atgriezās un atkal šķiras," teica skolas direktore Iveta Arelkeviča. Viņa uzsvēra, ka skolai aiz muguras 115 gadus gara vēsture, kas pierāda, - lai kādi laiki, kādi gadsimti būtu, cilvēkiem izglītība ir bijusi viena no svarīgākajām lietām. Gadiem ritot, skolā strādājuši daudzi skolotāji, zinību ceļu gājuši skolēni, mainījušās paaudzes. Šis laiks iezīmējis kā straujas attīstības laiks gan politiskajā, gan tehnoloģiju un arī izglītības jomā. "Ar gandarījumu varu apgalvot, ka Rugāju novada vidusskola visos laikos spējusi nodrošināt konkurētspējīgu izglītību," uzsvēra direktore. Pasākuma vadītāja Liene Pīpure, uzrunājot klātesošos, teica: "Latvija mūsos dziļi ieaudusi savu sarkanbaltsarkano rakstu, un Rugāju vārpa lepnī ceļ galvu pret sauli." Noslēgumā, lai visi labie vēlējumi piepildītos un lai iesētie graudi dotu bagātu ražu, klātesošie apvienojās kopīgā latviešu tautsdziesmā "Zīdi, zīdi, rudzu vorpa", ko izpildīja svētku koncerta dalībnieki.

Svētki var sākties. Atklājot pasākumu, klātesošie klausījās pedagoģes un literātes Margaritas Stradiņas balsis ierakstu, skanēja valsts himna un Rugāju novada vidusskolas himna, kuru diriģēja skolotājs Pēteris Sudarovs.

Pasniedz divus Atzinības rakstus. Rugāju Novada vidusskolas direktorei Ivetai Arelkevičai par nozīmīgu ieguldījumu izglītības darbā pasniedza gan Rugāju novada, gan Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības rakstus.

Sofijai Sudarovai pasniedz Atzinības rakstu un godina, visiem pieceļoties kājās. "Kad dzīve mani nolika strādāt šajā skolā, es varēju dot un saņemt visas dzīves gudrības. Kad dzīve mani nolika citā vietā, ļāva izturēt visas grūtības. Tas ir Rugāju vidusskolas nopelns. Tāpēc lai jums piepildās visi sapņi un pietiek spēka skolu uzturēt tādā pašā un vēl augstākā līmenī. Kad man jautā, no kurienes es nāku, lepnī atbildu, - no Rugājiem, no Rugāju vidusskolas," savā uzrunā teica Sofija Sudarova.

Pirmā izlaiduma absolvente - Janīna Mālniece. Viņa dzīvo Lubānā un bija vienīgā pirmā izlaiduma absolvente, kura skolu beigusi 1949. gadā. Kundze, kuru šurp braukt bija pamudinājuši radnieki, atzina, ka rītdien (14. jūlijā) svinēs savu 90 gadu jubileju. Viņa atklāja, ka klases audzinātāja viņai bijusi lieliskā skolotāja Skrodere.

Sveic Rugāju novada vadību. Novada vadītāja Sandra Kapteine uzsvēra, ka skolas svētki pamudinājuši ne vienu vien absolventu atbraukt uz skolu, ienākt klasē un apsēsties savā solā, lai kopā ar satiktajiem skolas un klasesbiedriem rītinātu atmiņu kamolīti. "Skola ir novada sirds, skolas sirdspuksti ir skolēni, bet skolas stiprums - skolotājs. Ja skola ir lukturis, kas dāvā gaismu, tad skolotājs ir šī luktura liesmiņa. Mēs lepojamies ar novada vidusskolu!" teica novada vadītāja, pasniedzot dāvanu karti 115 eiro vērtībā kāda sapņa piepildījumam.

Dejo Rugāju novada bērnu deju kolektīvs "Ķipariņi". Dejai "Īkšķis gleznotājs" solo dziedāja Arvita Lonska, bet dziesmu "Puķu bērniņi" dziedāja Gerda Sietniece. Mazo ķipariņu *mamma* un skolotāja ir Lūcija Bukša. Viņa saka, ka dejojotāji pielāgojušies un saposušies piemēroti dziesmas vārdiem, sagatavojot dzeltenas, zilas, zaļas un sarkanās cepurītes.

Priecē ansambļa "Pustonis" vecākā grupa. Svētku dalībniekus priecēja Velgas Smoļakas dziedātāji, arī Amanda Kočāne (no kreisās), Rēzija Puško, Rūta Krista Pērkone, Dana Lība Tihomirova un Astra Smirnova.

Lappusi sagatavoja Z. Logina

“Vai rīkojās, savu principu vadīts?”

Apgalvo, ka ceļu policista rīcība nodarījusi zaudējumus

Ar laikraksta “Vaduguns” redakciju sazinājās zemnieku saimniecības “Vētras VV” īpašniece VELTA VILCIŅA no Rugāju novada Lazdukalna pagasta. Kundze neapmierināta ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirkņa Satiksmes uzraudzības rotas inspektora Edgara Tiltiņa rīcību, dēvējot to par konkrētā situācijā nesamērīgu. Rezultātā, kā apgalvo sieviete, viņai nodarīti materiāli zaudējumi. “Rezultātā zemnieku saimniecībai un man nodarīti zaudējumi ir 1537,20 eiro. Kopā ar iespējamo morālo kompensāciju 5000 eiro apmērā tie ir 6537,20 eiro,” stāsta V.Vilciņa.

Pieņem lēmumu traktoru nogādāt Balvos

V.Vilciņa stāsta: “10.jūlijā Valsts policijas Balvu iecirkņa Satiksmes uzraudzības rotas inspektors E.Tiltiņš sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu par to, ka todien pulksten 14.50 Rugāju novadā, pa ceļu Rēzekne - Gulbene, virzienā no Gulbenes, man piederošās saimniecības darbinieks vadīja traktoru “MTZ-82” atkārtoti gada laikā bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kas noteiktā kārtībā nav iegūtas. Traktors tika izņemts un nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai SIA “A.K.7” stāvlaukumā Balvos, Vidzemes ielā 28A. Ja darbinieks būtu bijis alkohola reibumā, man par policista lēmumu izņemt traktoru nebūtu nekādu pretenziju. Tomēr viņš nebija dzēris, policists darbiniekam arī nepārbaudīja iespējamo alkohola koncentrāciju izelpā. Lai vai kā, 12.jūlijā iesniedzu tiesā pieteikumu par aizturēta traktora atgriešanu, ko tiesa ar savu lēmumu arī akceptēja. Tomēr visā šajā notikumā mani neapmierina ceļu policista E.Tiltiņa rīcība, ko esmu arī aprakstījis nosūtītājā iesniegumā Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldei Daugavpilī. Pirmkārt, lūdzu izskatīt E.Tiltiņa atbilstību veikt ceļu policista pienākumus. Viņš man kā traktora īpašnieci nesniedza nekādus dokumentus vai paskaidrojumus par ieceri izņemt traktoru un to nogādāt uz stāvlaukumu Balvos, lai arī biju ieradusies notikuma vietā. Otrkārt, piedāvāju sev piederošo traktoru nogādāt līdz zemnieku saimniecībai – teicu, ka to izdarīs cits saimniecības darbinieks, kuram ir attiecīgās kategorijas tiesības. E.Tiltiņš tam nepiekrita, bet nolēma traktoru izņemt un to nogādāt uz stāvlaukumu Balvos. Savukārt pats nesaprotamākais visā šajā ir tas, ka pirms traktora nogādāšanas stāvlaukumā Balvos tas pats apturētais saimniecības darbinieks transportlīdzekli no sākuma aizveda pie kūts uz manu zemnieku saimniecību (E.Tiltiņš brauca pakā), no traktora atkābināja piekabi, un tad traktors tika nogādāts uz stāvlaukumu Balvos. Kāpēc policists tā rīkojās? Ja reiz tika pieņemts lēmums traktoru sākumā aizvest uz saimniecību, vai to tur arī nevarēja atstāt, nevis pēc tam vest uz Balviem? Vai policists vēlējās parādīt savu varu, principālītāti un vienkārša cilvēka bezspēcību likuma priekšā? Ja ir cits cilvēks, kurš var nogādāt traktoru uz zemnieku saimniecību, vai ceļu policistam obligāti bija jāpieņem lēmums traktoru vest uz Balviem? Un ko par šādiem gadījumiem saka likums? Vai ceļu policistam likums atļāva rīkoties arī pretēji, proti, pieņemt lēmumu, ka traktoru tomēr nevajag nogādāt stāvlaukumā Balvos, bet ļaut citam saimniecības darbiniekam (ar atbilstošas kategorijas tiesībām) ļaut to nogādāt atpakaļ saimniecībā?” jautā V.Vilciņa.

Jautāta, vai viņa kā darba devēja iepriekš zināja, ka aizturētajam saimniecības darbiniekam, kurš pārvietojās ar traktoru, nav autovadītāja apliecības, V.Vilciņa laikraksta “Vaduguns” žurnālistam atbildēja apstiprinoši.

Aprēķina nodarītos zaudējumus

V.Vilciņa stāsta, ka ar to šis stāsts gan nebeidzās. “E.Tiltiņš informēja, ka nākamajā dienā pēc notikušā - 11.jūlijā pulksten 8.30 man jāierodas Valsts policijas Balvu iecirknī pie Jāņa Kokoreviča. Iecirknī ierados precīzi norādītajā laikā, kur nosēdēju līdz pulksten 10. J.Kokoreviča durvis bija slēgtas. Pēc tam kāda sieviete pateica, ka lieta par traktoru ir tiesā. Tajā

pašā dienā pulksten 12 piezvanīju uz tiesu, kur informēja, ka tiesā šādas lietas nav. Pēc tam uz tiesu piezvanīju pulksten 16.30, kur pateica, ka lieta tiesai nodota pēcpusdienā. Ņemot vērā ceļu policista E.Tiltiņa, manuprāt, nesamērīgo rīcību augstāk aprakstītajā situācijā, kā arī gaidīšanu, kamēr lieta par traktoru no Valsts policijas Balvu iecirkņa nonāks līdz izskatīšanai tiesā un līdz tam brīdim, kad faktiski varēju savu traktoru iegūt atpakaļ (pēc divām diennaktīm), man piederošajai zemnieku saimniecībai (un man personīgi) nodarīti šādi materiāli zaudējumi:

Foto - A.Ločmelis

✓ No 10.jūlija pulksten 15 līdz 12.jūlijam (divas diennaktis – 48 stundas) kūti palika nebarotas govīs, jo tām nebija, ar ko pievest barību un ūdeni. Katra no slaucamajām govīm vidēji dienā dod 20 litrus piena. Divu dienu laikā tās tiek slauktas kopumā četras reizes, kas divās dienās dod kopumā 4000 litrus izslaukta piena. Iepirkuma cena vienam litram piena ir 0,30 eiro. Divās dienās naudas izteiksmē tie ir ieņēmumi 1200 eiro + PVN 21 % (252 eiro) = divu dienu zaudējumi 1452 eiro apmērā.

✓ Man divreiz nācās braukt uz Balviem, lai risinātu problēmu ar izņemto traktoru. Tas kopumā radīja izmaksas 66 eiro apmērā (no manas dzīvesvietas līdz Balvu pilsētas centram ir 33 km; turp un atpakaļ ir 66 km; braucu divas reizes, kas kopumā ir 132 km; uz 1 km ir 50 procenti izlietotas naudas summa degvielai).

✓ Nodarīts zaudējums manu divu dienu pensijas naudas apmērā. Manu kopējo mēneša pensijas naudu izdalot uz 30 mēneša dienām, vienas dienas pensijas nauda ir 9,60 eiro, divās dienās – 19,20 eiro.

✓ Visbeidzot esmu tiesīga pieprasīt arī morālo kompensāciju. Šajā gadījumā tie būtu 5000 eiro, jo sakarā ar šo notikumu iegādājos medikamentus, iedzīvojos veselības problēmās, devos vizītēs pie ārsta.

“Uzticēt transportlīdzekļa vadīšanu personai, kura nav ieguvusi transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ir bezatbildīgi.”

Valsts policijas Balvu iecirknis

Vēlos noskaidrot Valsts policijas viedokli par šo notikumu. Atkarībā no tās sniegtajām atbildēm pieņemšu lēmumu – par notikušo vērsties Latgales apgabaltiesā vai nē. Iesniegums jau sagatavots,” informē V.Vilciņa.

Vadījās pēc likuma normām

Valsts policijas Balvu iecirknī, skaidrojot publikācijā aprakstīto situāciju, uzsver: saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (LAPK) 257.pantu, ja transportlīdzekļa vadīšana notiek atkārtoti gada laikā bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām, transportlīdzekļa izņemšana ir obligāts nosacījums. Līdz ar to šajā gadījumā policistam nebija tiesību lemt par samērīgumu, jo, pildot dienesta pienākumus, viņš vadās no likuma normām; visiem ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāievēro Ceļu satiksmes noteikumi (CSN) un jābrauc ar vislielāko uzmanību, kā arī transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) jāizvērtē, kam viņš nodod lietošanā

savu transportlīdzekli, jo īpaši tādēļ, ka transportlīdzeklis ir paaugstinātas bīstamības avots; Ceļu satiksmes likuma (CSL) 20.panta trešais punkts nosaka, ka transportlīdzekļa īpašnieks, valdītājs un turētājs nedrīkst dot atļauju vadīt transportlīdzekli personai, kurai nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļu vadīšanas tiesību, izņemot gadījumus, kad CSN paredzētajā kārtībā notiek transportlīdzekļa vadīšanas apmācība vai vadīšanas iemaņu pārbaude. Tāpat transportlīdzekļa īpašniekam, dodot vadīt savu transportlīdzekli kādai citai personai, jāpārliciecinās, vai šai personai ir attiecīgās kategorijas transportlīdzekļa vadītāja apliecība. “Normatīvie akti tieši nepasaka, kāds sods pienākas transportlīdzekļa īpašniekam, kurš ļāvis vadīt spēkratu personai, kurai nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību. Pamatā sods pienākas personai, kura attiecīgajā brīdī sēdējusi pie stūres. Proti, Ceļu satiksmes likuma (CSL) 1.panta 28.punkts paredz, ka “transportlīdzekļa vadītājs ir fiziskā persona, kas vada transportlīdzekli (...)”. Atbildība par transportlīdzekļa vadīšanu, ja nav transportlīdzekļu vadīšanas tiesību (tās nav noteiktā kārtībā iegūtas), noteikta LAPK 149.4 panta sestajā daļā, kurā šādos gadījumos paredzēts transportlīdzekļa vadītājam uzlikt naudas sodu no 280 līdz 430 eiro apmērā. Par tādu pašu pārkāpumu atkārtoti gada laikā transportlīdzekļa vadītājam piemēro administratīvo arestu no 5 līdz 15 diennaktīm un uzliet naudas sodu 570 eiro apmērā.

Kas attiecas uz zaudējumu atlīdzināšanu, ja, piemēram, ar īpašnieka transportlīdzekli tiks izraisīta avārija un tamlīdzīgi, CSL 44.panta trešais punkts nosaka, ka gadījumos, kad transportlīdzeklis nodots turētājam, par nodarītajiem zaudējumiem atbild turētājs, ja viņš nav vienojies ar īpašnieku par citādu zaudējumu segšanas kārtību. Vienlaikus, ja persona, kurai transportlīdzekļa īpašnieks ļāvis vadīt spēkratu un kurai nav iegūtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, atrodas prombūtnē (ārpus valsts robežām), nav zināma viņas dzīvesvieta vai pilnīga zaudējuma piedziņa nav iespējama, par zaudējumu atbild transportlīdzekļa īpašnieks. Turklāt transportlīdzekļa īpašniekam ir pienākums sniegt ziņas par transportlīdzekļa vadītāju. Proti, LAPK 149.4 pants par ziņu nesniegšanu par transportlīdzekļa tiesisko lietotāju paredz naudas sodu transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) – fiziskajai vai juridiskajai personai – no 40 līdz 140 eiro apmērā.

Jāvērtē normatīvajos aktos noteiktie pienākumi, nevis paredzētie sodi. Uzticēt transportlīdzekļa vadīšanu personai, kura nav ieguvusi transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ir bezatbildīgi. Šādas neapdomātas rīcības dēļ persona var apdraudēt ne tikai savu, bet arī citu cilvēku veselību un pat dzīvību,” vēlreiz uzsver Valsts policijas Balvu iecirkņa darbinieki.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Sākums 6.-11.lpp.

Panēma cirkuli un sazīmēja novadus

Tonijs: savā pēcvēlēšanu uzrunā (2009.gada 10.jūnija laikrasts "Vaduguns") Rugāju novada pirmā vadītāja RITA KRĒMERE ("Vienoti novadam") solīja, ka ar novada izveidi dzīve nepasliktināsies, speciālisti būs gan Rugājos, gan Lazdukalnā: "Dome būs Rugājos, bet Lazdukalnā deputātiem būs pieņemamās dienas. Iestādes, piemēram, skola, bibliotēka, feldšerpunkts, Lazdukalnā paliek un darbojas. Nebūs tā – ja kaut kas Rugājos ir, bet Lazdukalnā nav."

Tagad: RITA KRĒMERE, atceroties 2008.gada situāciju, stāsta, ka sākotnēji visiem pagastiem bija doma veidot vienu vai divus novadus. Lēmums Rugājiem atdalīties no pārējiem nāca, kad pēc kādas kopīgas apspriedes, kurā deputāti runāja par katram pagastam valsts apsolīto 200 tūkstošu izmantošanu un turpmāko vienotā Balvu novada attīstību, R.Krēmeres kolēģis, kurš vēl joprojām strādā Balvu novada domē, paziņoja, lai Rugāji necer uz papildus finansējumu, tikai uz valsts piešķirtajiem 200 tūkstošiem. "Tad gan nolēmām cīnīties par savu novadu," apgalvo R.Krēmere. Viņa uzskata, ka jau toreiz vajadzēja izveidot 2.līmeņa pašvaldības, kas pārņemtu rūpes par ceļiem, autotransportu, slimnīcu utt., bet vēsturiskos centrus mūspusē, tādus kā Rugāji, Bērzpils, Tilža, vajadzēja pārvērst par 1.līmeņa struktūrvienībām. "Iepriekšējās reformas dēļ daudz iedzīvotāju aizbrauca projām, jo zaudēja darbu. Uzskatu - JA IR DARBAVIETAS, NĀK JAUNI CILVĒKI.

JAUNAJIEM IR BĒRNI, LĪDZ AR TO IR BĒRNUDĀRZI, SKOLAS, SKOLĒNI, SKOLOTĀJIEM IR DARBS, VEIKALOS IR APGROZĪJUMS, BET APKALPOJOŠAI SFĒRAI IR IENĀKUMI. Tas viss ir saistīts. Pēc jaunās reformas atkal sāksies aizbraukšanas vilnis. Nebūs darba, nebūs jauno cilvēku, nebūs bērnu, likvidēs skolas," pārliecināta bijusi novada vadītāja.

R.Krēmeri nepatīk, ka, atšķirībā no iepriekšējās reizes, kad vairākus gadus sprieda un domāja par novadu izveidi, tagad tas notiek spontāni, it kā paņemot cirkuli un sazīmējot kartē novadus. Arī argumentu, ka lielākam novadam būs vieglāk piesaistīt investorus, R.Krēmere atspēko jautājot: "JA LĪDZ ŠIM BALVIEM NAV IZDEVIES PIESAISTĪT INVESTORU, DOMĀJAT, KA, PIEVIENOJOT MAZOS NOVADUS, TAS UZRADĪSIES? Pilnīgas muļķības, ka mazs novads nevar realizēt projektus. Mazais novads apgūst tik, cik tam vajag. Rugāju novads ir realizējis pietiekami daudz Eiropas projektu, renovējis skolas utt. Kaut vai viens piemērs - Rugāji pirmie uzbūvēja modernu stadionu, ko ilgu laiku izmantoja arī Balvu sportisti..." R.Krēmere uzskata, - lai attīstītu vienmērīgus reģionus, jau sākotnēji vajadzēja piešķirt koeficientus finansējuma piešķiršanai – jo tālāk no centra, jo lielāks koeficients un lielāks finansējums: "Tā, piemēram, dara Norvēģijā. Tad arī pie mums nāktu uzņēmēji."

R.Krēmere pauž pārliecību, ka jaunā reforma nedrīkst būt mehāniska: "Tai ir jābūt samērīgai un ekonomiski izdevīgai. Tā jāsaprot ar izglītības, satiksmes un citām ministrijām. Galvenais ir – ko no šīs reformas iegūs iedzīvotāji? Kas būs labāk? Vajadzīgi uzņēmumi, kas ražo. Ne Balvos, ne pārējos mūsu novados nav neviena vērtīga uzņēmuma, izņemot pāris lielos zemniekus, kas dod cilvēkiem darbu. Kāda jēga apvienoties?"

Kā vienu no galvenajām maza novada priekšrocībām R.Krēmere min to, ka deputāti labāk pazīst savus cilvēkus un pārzina viņu vajadzības. LIELĀ NOVADĀ ESOT, NOMALES IEDZĪVOTĀJU INTERESES VAR PALIKT NEIEVĒROTAS. "Būdami mazā novadā, centāmies attīstīt visa novada teritoriju. Lielā novadā mazo pagastu deputātiem būs ļoti mazas iespējas tikt ievēlētam domē, lai pārstāvētu pagasta intereses. Rugāji, Baltinava un Viļaka paliks par novada nomalēm, jo visam jau naudas tāpat nepietiks. Ja būs jāizvēlas, ko finansēt, izvēlēties centru, nevis nomali," pārliecināta bijusi Rugāju novada domes priekšsēdētāja. Viņa gan min arī kādu pozitīvu aspektu - pievienojoties lielam novadam, būs iespēja vieglāk piesaistīt dažus specifisku nozaru speciālistus, piemēram, būvvaldē vai bāriņtiesā.

Karte ir, nav ekonomiskā pamatojuma

Tonijs: 2008.gada martā noslēdzās Baltinavas un Briežuciema pagastu iedzīvotāju parakstu vākšana par Baltinavas novada izveidi. Viens no aktīvākajiem novada izveides atbalstītājiem bija vietējās vidusskolas direktors, tagad Baltinavas novada domes deputāts Imants Slišāns. Vēstulē bija pausta iedzīvotāju nostāja administratīvi teritoriālās reformas jautājumā. Iedzīvotāji bija parakstījušies par

„Projektu finansē/līdzfinansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Foto - A.Kirsanovs

Kā būs labāk? 2008.gada aprīlī Balvu Mūzikas skolā notikusi sanāksme, kurā piedalījās arī nākamie Balvu, Rugāju, Viļakas un Baltinavas novadu domju priekšsēdētāji, bija tikai viena no sapulcēm, kurās rajona iedzīvotāju vēlētā tautas kalpi sprieda – palikt kopā vai doties katram uz savu pusi. Rezultātā izveidojās četri novadi. Šobrīd pret atkalapvienošanos vienā administratīvā teritorijā visvairāk ieilst mazākie no tiem – Rugāju un Baltinavas novadi.

Baltinavas novada izveidi un pret Baltinavas pagasta un Briežuciema pagasta iekļaušanu Balvu novadā. Vēstule ar 689 parakstiem un 2 pielikumiem kopā uz 50 lapām bija adresēta Baltinavas pagasta padomei, priekšsēdētājam J.Zelčam, Briežuciema pagasta padomes priekšsēdētājam A.Gabrānei, Latvijas Republikas reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai. Vēstuli bija parakstījis 581 Baltinavas pagasta iedzīvotājs un 108 Briežuciema pagasta iedzīvotāji. Tādējādi par Baltinavas novada izveidi bija parakstījušies 87,2% no iepriekšējās pašvaldību vēlēšanās piedalījušos skaita Baltinavas pagastā un 36,2% no iepriekšējās pašvaldību vēlēšanās piedalījušos skaita Briežuciema pagastā.

Tagad: Baltinavas novada domes deputāta, Baltinavas vidusskolas direktora Imants Slišāna ("Savam novadam") pārliecība par Baltinavas novada nepieciešamību nav mainījusies: "Pirmkārt, vietējai (pirmā līmeņa) pašvaldībai jābūt pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem. Otrkārt, lai vienmērīgi attīstītos visas valsts teritorija, VAJAG NEVIS CENTRALIZĒT, BET DECENTRALIZĒT VALSTS PĀRVALDES SISTĒMU UN RESURSUS. Treškārt, demokrātiskā valstī nedrīkst ar varu, ignorējot konkrētas pašvaldības teritorijas iedzīvotāju vairākuma viedokli, likvidēt, pievienot kādu pašvaldību citai, grozīt robežas. Tas ir arī jautājums par cilvēku piederības izjūtu savai vietai, lokālo identitāti, kas veidojusies gadu desmitos un pat simtos, un to nevar ignorēt."

Kas notiek tagad? Valdība par katru cenu vēlas līdz 2021.gada pašvaldību vēlēšanām izgrūst cauri administratīvi teritoriālo reformu. Šobrīd ir uzzīmēta karte, kurā esošo 119 pašvaldību vietā plāno izveidot 35 pašvaldības. Karti uzzīmēt (kaut vietām neolģisku, vietām Satversmei neatbilstošu) nav liela gudrība. REFORMAI VAJADZĪGS EKONOMISKAIS PAMATOJUMS, BET TĀDA JOPROJĀM NAV! Es kā baltinavietis nebūtu tik skeptisks piedāvātās reformas jautājumā, ja saņemtu atbildes, kā šī apvienošana mazinās lauku depopulāciju, kā veicinās lauku ekonomisko attīstību, bet šādu atbilžu nav! Esmu uzmanīgi uzklusījis VARAM ministru Juri Pūci gan aprīlī Gulbenē, Latvijas Pašvaldību savienības Novadu dienā, kas bija veltīta reformai, gan jūnijā Balvos, kad bija ministra tikšanās ar četrus novadu deputātiem. Esmu Daugavpilī reģionālajā konferencē uzklusījis VARAM ministrijas Reformu nodaļas vadītāju Arni Šultu. Diemžēl argumentētu atbilžu no valdības atbildīgajām amatpersonām nav.

Ja reformu valdība īsteno tādā veidā, kā šobrīd to piedāvā, tas BŪS VĒL VIENS SPĒCĪGS SOLIS LATVIJAS REĢIONU TĀLĀKAI IZTUKŠOŠANAI, tālākai iedzīvotāju koncentrācijai Rīgā un Pierīgā. Jau tagad nevienā (nevienā!) citā Eiropas Savienības valstī nav tik liela iedzīvotāju koncentrācija ap galvaspilsētu, kā tas ir Latvijā. Latvijā jāstiprina reģioni kā otrā līmeņa pilntiesīgas pašvaldības (Satversmē noteikts, ka

Vai drīzumā būs tā? Iespējams, šādi izskatīsies vienotā Balvu novada karte, ja īstenosies jaunā administratīvi teritoriālā reforma. Kādu labumu no tās gūs četrus novadu iedzīvotāji, rādīs nākotne. Pagaidām

daudzus bijušos un tagadējos politiķus mās šaubas par jaunās reformas lietderību.

Latvijas valsts teritorija sastāv no Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales), nevis jālikvidē divas trešdaļas no visām pirmā līmeņa pašvaldībām, tās apvienojot lielākās un attālinot vietējo varu no cilvēkiem. Agrosorusu un ekonomikas institūta vadošais pētnieks, ekonomikas doktors Andris Miglavs LPS Novadu dienā Gulbenē savā prezentācijā uzsvēra: "Pētījumus pierādīts, ka ne pašvaldību lielums nosaka, ir attīstība vai nav. Citu valstu pieredze liecina, ka, mainot teritorijas lielumu, tas attīstību būtiski neietekmē."

Nevajag maldināt cilvēkus, ka, trīs novadus pievienojot ceturtam lielākam un saliekot kopā vienā pašvaldībā, šajos trīs bijušajos novados tāpēc notiks lielāka ekonomiskā attīstība, uz vietas uzlabosies pakalpojumu kvalitāte, mazināsies depopulācija. Nav nekāda aprēķina vai pētījuma, kas to apstiprinātu. To neparāda arī prezentācijas, kuras demonstrē VARAM ministrs, tiekoties ar pašvaldību deputātiem. Latgalē visas pašvaldības ir dotējamas, tāpat kā absolūtais vairākums visas Latvijas pašvaldību. Un ne jau tāpēc, ka tās būtu neveiksmīgākas vai dumjākas. Izšķirošais faktors ir attālums no Rīgas. Un pašvaldību apvienošana to nu nekādi nerisina! Iedzīvotāju skaita sarūkšana 10 gadu laikā no Rīgas attālos reģionos bijusi tikpat liela gan mazos novados, gan lielos, piemēram, kā Krāslavas, Daugavpils, Rēzeknes vai Alūksnes novadā.

Ja vadošie politiķi tiešām vēlas līdzsvarotu attīstību visā valstī, tad nevis ar varu jāapvieno vietējās pašvaldības, bet jāiedarbina mehānismi, kas mazinātu Rīgas attāluma faktora negatīvo ietekmi. Tie būtu attāluma vai reģionālie koeficienti, izdevīgāki valsts aizdevumu nosacījumi un nodokļu atlaides uzņēmējiem attālos teritorijās, īpaši Austrumu (ES) pierobežā. Tas būtu reāls atbalsts. NOVADU APVIENOŠANA IR PROBLĒMU RISINĀŠANAS IMITĀCIJA, NEVIS REĀLS RISINĀJUMS LATVIJAS LAUKU TERITORIJU UN PERIFĒRO REĢIONU ATTĪSTĪBAI."

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

